

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКА ХІМІКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА**

для здобувачів вищої освіти 4 курсу денної і заочної форми здобуття освіти (4 р.10 міс.)
освітньої програми «Технологія фармацевтичних препаратів»
спеціальності 226 Фармація, промислова фармація
галузі знань 22 Охорона здоров'я
(шифр, назва галузі знань)
Другого (магістерського) рівня вищої освіти

ВИКЛАДАЧ

ПОСИЛКІНА

Ольга

Вікторівна

yezjf@nuph.edu.ua

1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу: Національний фармацевтичний університет, кафедра управління та забезпечення якості у фармації.

2. Адреса: м. Харків, вул. Олександра Невського, 18, 3-й поверх, т. 057-771-81-47.

3. Веб-сайт: <https://quality.nuph.edu.ua>

4. Інформація про викладачів:

Посилкіна Ольга Вікторівна

Доктор фарм. наук, канд. економ. наук., професор, Заслужений діяч науки і техніки, професор каф. Управління, та забезпечення якості у фармації Національного фармацевтичного університету. Досвід науково-педагогічної діяльності – 40 років. Викладає освітні компоненти: «Оцінка та управління ризиками в наукових дослідженнях» (PhD); «Економіка і організація діяльності закладів охорони здоров'я і фармацевтичних організацій» (магістри), «Формування бізнес моделі і економічне управління закладами охорони здоров'я і фармацевтичними організаціями» (магістри); «Фінансовий і інвестиційний менеджмент»; (магістри); «Економіка, планування, організація хіміко-фармацевтичного виробництва» (магістри); «Економіка і організація інноваційної діяльності» (магістри); «Економіка і організація біотехнологічних виробництв» (бакалаври); «Економіка підприємства» (бакалаври), «Економіка і фінанси підприємства» (бакалаври) та ін. Наукові інтереси: інноваційно-інвестиційна діяльність та управління персоналом на фармацевтичних підприємствах; комерціалізація та захист інтелектуальної власності у фармацевтичній галузі; економіка якості; фармацевтична логістика; фінансово-економічна діагностика діяльності фармацевтичних підприємств.

5. Консультації відбуваються згідно з розкладом он-лайн.

6. Анотація освітньої компоненти: освітня компонента «Управління і економіка хіміко-фармацевтичного підприємства» є обов'язковою для другого (магістерського) рівня зі спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація». Її основними завданнями є підготовка кваліфікованого магістра фармації, промислової фармації, що володіє знаннями і практичними навичками ефективного

управління ресурсами хіміко-фармацевтичного підприємства (ХФП), моделювання управлінських рішень з врахуванням специфіки діяльності ХФП в умовах мінливої ринкової ситуації; обґрунтування стратегії розвитку ХФП; формування системних знань щодо загальних закономірностей управління хіміко-фармацевтичним виробництвом.

7. Мета освітньої компоненти: «Управління та економіка ХФП» є оволодіння здобувачами вищої освіти комплексом знань з основних розділів прикладної економіки, знайомство з методами організації ефективного господарювання на рівні основної ланки суспільного виробництва – підприємства, набуття необхідної сукупності теоретичних і практичних знань з управління ринковою економікою на сучасному етапі її розвитку, а також надання знань про виникнення, розвиток та особливості сучасної управлінської діяльності в умовах фармацевтичного виробництва; сприяння формуванню поняття специфічних особливостей управлінської діяльності в умовах хіміко-фармацевтичного виробництва; сприяння формуванню навичок щодо визначення стратегічних завдань виробничого фармацевтичного підприємства, застосування різних підходів до управління та вмінь оцінювати міри ризиків, що виникають в процесі функціонування виробничих систем; створити базу, яка формує професійну компетентність і загальну ерудицію майбутніх технологів.

8. Компетентності відповідно до освітньої програми:

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК 5. Дух підприємництва, здатність виявляти ініціативу.

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

ФК 6. Здатність розробляти, впроваджувати та застосовувати підходи менеджменту у професійній діяльності оптово-посередницьких, виробничих підприємств та інших фармацевтичних організацій відповідно до принципів Глобальної рамки FIP.

ФК 7. Здатність організовувати і здійснювати загальне та маркетингове управління асортиментною, товарно-інноваційною, ціною, збутовою та комунікативною політиками суб'єктів фармацевтичного ринку на основі результатів маркетингових досліджень та з урахуванням ринкових процесів на національному і міжнародному ринках.

ФК 8. Здатність проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармації, форм, методів і функцій системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових у світовій практиці, показників потреби, ефективності та доступності фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів.

9. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 3. Використовувати фахові знання для вирішення практичних ситуацій.

ПРН 4. Відслідковувати сучасні тенденції розвитку галузі, аналізувати професійну інформацію, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання.

ПРН 5. Застосовувати знання законів та тенденцій сучасного економічного розвитку для розвитку підприємства.

ПРН 12. Здійснювати пошук наукових джерел інформації, організовувати наукові дослідження на відповідному рівні та обробляти їх результати.

ПРН 13. Використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

ПРН 18. Розробляти, впроваджувати та застосовувати підходи менеджменту у професійній діяльності оптово-посередницьких, виробничих підприємств та інших фармацевтичних організацій відповідно до принципів Глобальної рамки FIP.

ПРН 19. Організовувати і здійснювати загальне та маркетингове управління асортиментною, товарно-інноваційною, ціною, збутовою та комунікативною політиками суб'єктів фармацевтичного ринку на основі результатів маркетингових досліджень та з урахуванням ринкових процесів на національному і міжнародному ринках.

ПРН 20. Проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармації, форм, методів і функцій системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових у світовій практиці, показників потреби, ефективності та доступності фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів.

10. Статус освітньої компоненти: обов'язкова

11. Пререквізити освітньої компоненти:

освітня компонента «Управління та економіка хіміко-фармацевтичного підприємства (ХФП)» займає особливе місце при підготовці спеціалістів за освітньою програмою «Технологія фармацевтичних препаратів» адже, розвиток ринкових відносин, подолання наслідків фінансової кризи і забезпечення умов для сталого розвитку підприємств обумовлюють посилення вимог до якості прийняття управлінських рішень і підвищення ефективності використання всіх видів ресурсів. І саме ця освітня компонента закладає науково-теоретичну і методологічну основу для формування системи знань щодо економічних і управлінських механізмів забезпечення ефективної господарської діяльності ХФП в ринкових умовах.

Предметом вивчення освітньої компоненти є вивчення теорії та практики господарювання на рівні підприємства, конкретних форм і методів господарювання; принципів формування та використання виробничого потенціалу ХФП, взаємодії всіх видів ресурсів і особливостей сучасної управлінської діяльності в умовах фармацевтичного виробництва.

12. Обсяг освітньої компоненти: 7 кредитів ЕКТС: 105 години аудиторних занять, з них – 25 годин лекцій, 72 години – практичних занять, 8 годин - семінарських занять, 105 годин самостійної роботи.

13. Організація навчання:

Формат викладання освітньої компоненти: проведення лекцій, практичних та семінарських занять.

Зміст освітньої компоненти: проведення лекцій, практичних та семінарських занять.

Змістовий модуль 1. Економіка хіміко-фармацевтичного підприємства**Тема 1. Техніко-економічна характеристика фармацевтичної галузі**

Характеристика фармацевтичної галузі і її техніко-економічні особливості. Характеристика стану і перспектив розвитку фармацевтичної промисловості України Основні показники розвитку фармацевтичного ринку в Україні і світового фармацевтичного ринку.

Тема 2. Підприємство та підприємницька діяльність

Загальна характеристика виробничого підприємства. Цілі підприємства і його головні завдання. Класифікація підприємств і основні її ознаки. Загальна й виробнича структура підприємства. Типи виробничої структури підприємства. Напрямки удосконалення виробничої структури ХФП. Сутність підприємницької діяльності. Характеристика організаційно-правових форм підприємницької діяльності Договори і форми забезпечення договірних зобов'язань. Форми співпраці в сферах виробництва, товарообміну й торгівлі, фінансових відносин.

Тема 3. Основні засоби хіміко-фармацевтичних підприємств

Економічна сутність основних засобів. Класифікація основних засобів.. Структура основних виробничих засобів у хіміко-фармацевтичній промисловості. Методи оцінки й обліку основних виробничих засобів. Знос основних засобів. Види зносу. Сутність амортизації. Норма амортизації. Методи нарахування амортизації. Показники використання основних виробничих засобів. Шляхи удосконалення використання основних засобів на ХФП.

Тема 4. Оборотні засоби хіміко-фармацевтичних підприємств

Економічний зміст оборотних засобів. Головні економічні принципи організації та формування оборотних засобів. Групування оборотних засобів у хіміко-фармацевтичній промисловості. Структура оборотних засобів у хіміко-фармацевтичній промисловості. Джерела формування оборотних засобів. Нормування оборотних засобів. Методи нормування оборотних засобів. Розрахунок поточного, страхового й транспортного запасу сировини та матеріалів. Показники використання оборотних засобів. Шляхи прискорення обіговості оборотних засобів на ХФП.

Тема 5. Матеріально-технічне забезпечення діяльності хіміко-фармацевтичного підприємств

Матеріальні ресурси та їх економічне значення. Шляхи економії матеріальних ресурсів на ХФП. Показники витрат, використання та економії матеріальних ресурсів. Сутність, зміст і завдання матеріально-технічного забезпечення. Планування матеріально-технічного забезпечення підприємства. Розрахунок загальної потреби підприємства в матеріальних ресурсах. Основні види матеріальних балансів. Методика розробки матеріальних балансів. Умови ефективного використання матеріальних ресурсів на ХФП.

Тема 6. Праця та заробітна плата

Характеристика кадрів і трудових ресурсів. Структура кадрів у хіміко-фармацевтичній промисловості. Визначення професії, спеціальності, кваліфікації. Розрахунок потреби в кадрах на ХФП. Розрахунок балансу робочого часу. Обіг кадрів. Сутність продуктивності праці. Виріток. Методи розрахунку продуктивності праці. Визначення сутності заробітної плати , як економічної категорії . Принципи

організації оплати праці. Основні елементи організації оплати праці. Заохочення праці. Розрахунок фонду оплати праці на ХФП.

Тема 7. Витрати і собівартість фармацевтичної продукції

Сутність собівартості та її значення. Види собівартості. Класифікація витрат, які визначають собівартість продукції. Групування витрат за економічними елементами. Групування витрат за статтями калькуляції. Структура витрат у собівартості фармацевтичної продукції. Зміст калькуляційних статей. Методи калькулювання собівартості продукції. Аналіз факторів і напрямків зниження витрат на виробництво фармацевтичної продукції. Головні показники зниження собівартості фармацевтичної продукції.

Тема 8. Ціни і ціноутворення на фармацевтичну продукцію

Сутність ціни. Функції ціни. Види цін. Структура вільної відпускної ціни. Принципи ціноутворення. Порядок ціноутворення. Етапи ціноутворення. Розробка цінової стратегії ХФП. Методи коригування цін. Особливості ціноутворення на лікарські засоби.

Тема 9. Фінансово-економічні результати діяльності хіміко-фармацевтичного підприємств

Роль і місце прибутку в економіці підприємства. Головні напрямки зростання прибутку на ХФП. Методи розрахунку прибутку: метод прямого розрахунку й аналітичний метод. Поняття рентабельності виробництва і рентабельності продукції. Економічне значення рентабельності, показники рентабельності. Механізм формування операційного прибутку. Етапи здійснення операційної діяльності. Центри витрат і центри прибутку на ХФП. Механізм управління прибутком підприємства в процесі фінансової діяльності.

Семестровий залік

Змістовий модуль 2. Управління хіміко-фармацевтичним підприємством

Тема 10. Системний підхід до управління

Особливості сучасного менеджменту. Еволюція управлінських теорій. Головні напрямки розвитку науки управління. Сучасна система поглядів на менеджмент. Функції управління. Принципи управління, їх реалізація. Поняття та класифікація методів менеджменту. Економічні, адміністративні та психологічні методи управління та їх вплив на техніко-економічні результати діяльності ХФП. Сутність системного підходу до управління. Застосування маркетингових технологій і інструментів управління. Загальні поняття про систему та принципи її функціонування. Фармацевтичне підприємство як соціально-технічна система та її особливості. Сутність виробничих систем та основні їх типи.

Тема 11. Процес прийняття управлінських рішень

Сутність і характерні особливості управлінських рішень у виробничому менеджменті. Поняття та класифікація управлінських рішень. Технологія прийняття рішень. Головні вимоги до рішень. Типовий процес розробки та прийняття рішень. Умови визначеності, ризику та невизначеності у прийнятті управлінських рішень. Моделювання як інструмент обґрунтування та прийняття управлінських рішень. Методи моделювання управлінських рішень в умовах хіміко-фармацевтичного виробництва.

Тема 12. Організаційні структури управління хіміко-фармацевтичним підприємством

Структурний підхід до організації виробництва. Поняття організаційної структури управління. Горизонтальний та вертикальний розподіл праці на підприємстві. Значення координації в організаційному процесі. Делегування повноважень. Схеми структур управління: лінійна, лінійно-штабна, функціональна, лінійно-функціональна, дивізійна, матрична. Розвиток організаційних структур управління. Побудова ефективної організаційної структури управління ХФП.

Тема 13. Обґрунтування стратегії розвитку хіміко-фармацевтичного підприємства

Сутність стратегії і її основні елементи. Класифікація стратегій. Піраміда стратегій. Алгоритм розробки стратегії ХФП. Види стратегій, які обирають вітчизняні ХФП. Сутність організаційних змін. Причини, які викликають необхідність змін.

Тема 14. Управління інвестиційною діяльністю хіміко-фармацевтичного підприємства

Економічна сутність інвестицій. Класифікація інвестицій. Валові і чисті інвестиції. Інвестиційна діяльність ХФП і її форми. Об'єкти і суб'єкти інвестиційної діяльності. Форми правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні. Інвестиційний менеджмент як система управління інвестиціями на рівні підприємства. Основні функції інвестиційного менеджменту на ХФП. Особливості інвестиційних процесів в Україні і фармацевтичній галузі.

Тема 15. Управління інноваційною діяльністю хіміко-фармацевтичного підприємства

Сутність інновацій і їх класифікація. Класифікація інновацій за предметним змістом. Класифікація інновацій за типом новизни для ринку. Класифікація інновацій у фармації. Характеристика

інноваційних процесів у фармацевті. Властивості інновацій. Алгоритм інноваційної діяльності ХФП. Модель інноваційного розвитку вітчизняного фармацевтичного виробництва. Головні напрямки наукових досліджень у фармацевтичній галузі України. Державне управління інноваційною діяльністю.

Тема 16. Управління фінансовою діяльністю хіміко-фармацевтичного підприємства

Сутність фінансів, їх функції. Особливості фінансів ХФП. Сутність і класифікація фінансових ресурсів ХФП. Принципи організації фінансів ХФП. Сутність фінансового планування. Головні задачі фінансового планування на ХФП. Основні види фінансових планів. Основні показники характеристики фінансового стану ХФП.

Тема 17. Управління конкурентоспроможністю хіміко-фармацевтичного підприємства

Сутність конкуренції та її види. Класифікація видів конкуренції за основами ознаками. Конкурентоспроможність продукції та методи її вимірювання. Методи оцінки конкурентоспроможності ХФП. Характеристика конкурентних переваг ХФП і методи її оцінки. Внутрішня і зовнішня конкурентні переваги. Позичування конкурентної переваги. Конкурентний статус ХФП. Модель оцінки конкурентного статусу ХФП.

Тема 18. Управління ризиками діяльності хіміко-фармацевтичного підприємства

Характеристика ризику як наукової категорії. Об'єкт і суб'єкт ризику. Фактори ризику. Джерела ризику. Функції ризику. Класифікація ризиків. Характеристика ринкових, організаційних, виробничих, фінансових, інформаційних ризиків. Специфічні ризики фармацевтичної діяльності. Методи оцінки ризиків Сутність ризик менеджменту і його основні принципи. Етапи управління ризиками. Методи управління ризиками.

Семестровий залік

Семестровий екзамен

14. Види та форми контролю:

Поточний контроль: усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач тощо.

Контроль змістових модулів: складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач.

Умови допуску до контролю змістових модулів: для допуску до контролю змістового модуля 1 необхідна наявність мінімальної кількості балів за темами змістового модуля 1 (45 балів); для допуску до контролю змістового модуля 2 необхідна наявність мінімальної кількості балів за темами змістового модуля 2 (45 балів).

15. Система оцінювання з освітньої компоненти: оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою (min -60 балів; max – 100 балів): поточний контроль за змістовими модулями 1 і 2 – 5-9 балів за тему за практичними заняттями з урахуванням самостійної роботи; змістовий модуль 1 15-19 балів; змістовий модуль 2 – 15-19 балів.

Екзамен включає: теоретичний контроль та контроль практичних умінь та навичок. Здійснюється по закінченню вивчення змістових модулів 1 і 2 за освітньою компонентою та здачі семестрового заліку. До екзамену допускаються лише ті здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та набрали за кожним змістовим модулем мінімум 60 балів. Екзамен оцінюється за 100 бальною оцінкою і вважається складеним, якщо здобувач вищої освіти набрав не менше 60 балів.

Система оцінювання з освітньої компоненти:

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1. Економіка хіміко-фармацевтичного підприємства - оцінювання тем (5-9) (робота на заняттях 1-9): робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач); - контроль змістового модуля 1 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач)	50 (50%)
Змістовий модуль 2. Управління хіміко-фармацевтичним підприємством - оцінювання тем (5-9) (робота на заняттях 10-18):	50 (50%)

робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач); - контроль змістового модуля 2 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач)	
--	--

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю змістового модуля.

16. Політика освітньої компоненти:

Політика освітньої компоненти («правила гри») визначається вимогами кафедри до здобувача вищої освіти при вивченні освітньої компоненти щодо академічної доброчесності, щодо відвідування занять, щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості, щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій) тощо. Так, політика щодо академічної доброчесності ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ» (<https://nuph.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>). Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ» (<https://nuph.edu.ua/polozhennya-shhodo-organizacii-osvitnogo-procesu-u-nfau/>)) згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2018/09/pol-a2.2-10-182_polozhennja-pro-vidpracjuvannja-propushhenih-zanjat-ta-porjadok-likvidacii-akademichnoi-riznici-1.pdf) згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2.-32-031_polozhennja-pro-porjadok-ocinjvannja-rezultativ-navchannja-zvo-u-nfau-red.05-2022.pdf). Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2016/12/pol-a2.2-38-050_polozhennja-pro-oskarzhennja-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolju-znan-zdobuvachami-vishhoi-osviti-u-nfau-red.01-2021.pdf).

Політика щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.3-32-208_polozhennja-pro-porjadok-viznannja-rezultativ-navchannja-otrimanih-shljahom-neformalnoi-ta-informalnoi-osviti-red.02-2022.pdf). Для оцінювання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача вищої освіти атестаційна комісія визначає обсяг і методи демонстрації та вимірювання цих результатів навчання з урахуванням їх змісту та можливої специфіки. Методи демонстрації та вимірювання результатів неформального та/або інформального навчання заявника можуть відрізнятися від методів, які застосовуються для здобувачів освіти в рамках відповідної освітньої програми, водночас вони повинні забезпечувати змістову валідність оцінювання. Атестаційна комісія приймає рішення про визнання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача, якщо за підсумками

оцінювання підтверджено відповідність цих результатів результатам навчання, передбаченим відповідною освітньою програмою.

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення дисципліни:

Обов'язкова література	<p>1. Господарський Кодекс України // Відомості Верховної Ради України.- 2004.-№20.</p> <p>2. Економіка, планування та організація хіміко-фармацевтичного підприємства: Національний підручник для студентів вищих навчальних закладів / О.В. Посилкіна, О.В. Доровський, Ю.С. Братішко та ін. — Харків: НФаУ: Вид-во Золоті сторінки, 2016. — 472 с.</p> <p>3. Посилкіна, О. В. Управління хіміко-фармацевтичним виробництвом : навч. посіб. / О. В. Посилкіна, Н. В. Демченко, В. Г. Котлярова – Х. : НфаУ, 2016. – 182 с.</p> <p>4. Посилкіна О.В. Управління і економіка хіміко-фармацевтичного підприємства. Модуль 1 Економіка хіміко-фармацевтичного підприємства. Методичні рекомендації для практичних занять для здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньо професійною програмою «Технологія фармацевтичних препаратів». Модуль І. Економіка хіміко-фармацевтичного підприємства; 2- е вид. перероб. і доповнене – Х.: Вид-во НФаУ, 2023. - 124 с.</p> <p>6. Посилкіна, О. В. Планування хіміко-фармацевтичного виробництва : навч. посіб. для студентів, які навчаються за освітніми програмами «ТФП», «Біотехнологія», «ЕП», «М»/ О. В. Посилкіна, О. В. Доровський, В. Г. Котлярова та ін.– Х. : НфаУ, 2017. – 306 с.</p> <p>7. Посилкіна О. В. Стратегічне управління компанією для здобувачів вищої освіти: навч. посіб. / О. В. Посилкіна, О. В. Літвінова, А. Г. Лісна, К.С Світлична. - Х. : НФаУ, 2020.</p>
Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти	<p>1. Посилкіна, О. В. Інвестиційні інструменти управління якістю : навч. посіб. / О. В. Посилкіна, Я. Деренська. – Х. : НФаУ, 2017. – 151 с.</p> <p>2. Посилкіна, О. В. Конкурентоспроможність. Частина 1 : навч. посіб. для студ. економічних спеціальностей вищ. навч. закл. / О. В. Посилкіна, О. В. Доровський, О. В. Козирева. – Х. : НФаУ, 2017. – 180 с.</p> <p>3. Посилкіна О. В., Братішко Ю. С., Гладкова О. В., Глебова Н. В. Управління інноваційним розвитком і конкурентоспроможністю організацій. Частина 1. [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти, що навч. за освітньо-професійною програмою «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом». Х., НФаУ, 2023. 244 с.</p> <p>4. Посилкіна О. В., Гладкова О. В. Фінанси та інвестування : навч. посіб. для здобув. вищ. освіти. – Х. : НФаУ, 2020. 262 с.</p> <p>5. Посилкіна, О. В. Економіка підприємства. Частина 1 : навч. посіб. / О. В. Посилкіна, К. С. Світлична, Г. В. Кубасова. – Харків : НФаУ, 2020. – 176 с.</p> <p>6. Посилкіна, О. В. Управління персоналом : навч. посіб. для студентів вищих медичних та фармацевтичних навчальних закладів / О. В. Посилкіна, Ю. С. Братішко, Г. В. Кубасова. – Х. : НфаУ, 2015. – 517 с.</p> <p>7. Сусіденко О. В. Фінансова безпека підприємства: теорія, методи, практика : монографія / О. В. Сусіденко. – К. : ЦУЛ, 2015. – 128 с.</p> <p>8. Шпак Н. О. Економічна стабільність суб'єктів господарювання в умовах хаотичного розвитку національної економіки України: навч. посіб. / Н. О. Шпак, О. В. Пирог. – К. : Ліра-К, 2015. – 288 с.</p>

Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти	<p>1. Сайт кафедри управління та забезпечення якості НФаУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://quality.nuph.edu.ua/.</p> <p>2. Офіційний сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/</p> <p>3. Офіційний сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://rada.gov.ua</p> <p>4. Офіційний сайт Міністерства економіки України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA</p> <p>5. Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.kmu.gov.ua/catalog/ministerstvo-okhoroni-zdorovya-ukraini</p> <p>6. Офіційний сайт бібліотеки ім. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/</p> <p>7. Журнал «Економіка України» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://economyukr.org.ua/?lang=uk/</p> <p>8. Журнал «Економіка і право охорони здоров'я» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/30132/1/%D0%95%D0%9F_</p> <p>9. Журнал «Соціальна фармація в охороні здоров'я» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.researchgate.net/profile/Oleh-Shpychak/publication/317377118</p> <p>10. Журнал «Фармацевтичний часопис» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/pharm-chas/issue/view/778</p> <p>11. Журнал Економіка. Менеджмент .Бізнес http://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/index</p> <p>12. Журнал Економіка і управління бізнесом journals.nubip.edu.ua/index.php/Bioeconomy</p>
Система дистанційного навчання Moodle	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=4082

18. Технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти: наявність персонального комп'ютера/ноутбука/планшета/смартфона із доступом в Інтернет та встановленим ZOOM-пристроєм, Microsoft Office, віртуальне навчальне середовище Moodle.